

ELŐTERJESZTÉS
Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2017. február 23-i rendes ülésére

Tárgy: Egészségfejlesztési program elfogadása

Előterjesztő: Szabó Loránd polgármester

Készítette: Hatósági Iroda

Tárgyalta: Humán Bizottság
Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: -

Készítő részéről ellenőrizte:
Vincellérné dr. Illés Krisztina irodavezető, Hatósági Iroda

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:
Kovács Gyula Pénzügyi Iroda irodavezető

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
dr. Letenyei Róbert jegyző

Tisztelt Képviselőtestület

A Képviselőtestület 2016. szeptemberi ülésén dr.Lévai Erika járási tisztifőorvos asszony beszámolt a dombóvári járás lakosságának egészségügyi helyzetéről. Sajnos a beszámoló megdöbbentő adatokat tartalmazott arra vonatkozóan, hogy mind a férfiak, mind a nők esetében a daganatos megbetegedések és a keringési rendszeri betegségek okozta halálozási mutatók jóval meghaladják az országos átlagot.

Figyelem felhívásul ezeket az adatokat az alábbiakban megismétlem:

- *„Bizonyítottan magasabb volt az országos szintnél a Dombóvári járásban élő 15-64 éves férfiak rosszindulatú daganatok miatti halálozása.*
- *A 15-64 éves férfi és női lakosság magas vérnyomás és agyér betegségek miatti halálozása az országos átlagot 50%-al haladta meg.*
- *A bőr rosszindulatú daganata okozta halálozás kedvezőtlen eltérést mutatott szinte az összes vizsgált korcsoportban az országos szinthez képest, azonban a megfigyelt esetek száma alacsony volt.*
- *A Dombóvári járás 15-64 éves női lakosságának emlő rosszindulatú daganata okozta halálozása az országos szintnél magasabb volt, több mint 30%-os volt az eltérés.*
- *A 65-74 éves férfiak alkoholfogyasztással összefüggésbe hozható halálozása 22%-kal haladta meg az országosnak tekintett 100%-ot, amely eltérés statisztikailag bizonyítható volt.*
- *A Dombóvári járásban a dohányzással összefüggésbe hozható halálozások nőknél a 15-64 évesek körében és a 75 év felettek körében, a férfiaknál kizárólag a 75 év felettek körében haladták meg statisztikailag bizonyíthatóan az országos átlagot.”*

A tisztí főorvos asszony arra is felhívta figyelmet, hogy:

„A Dombóvári járásban mind a férfiak, mind a nők körében jelentős népegészségügyi súllyal bíró keringési rendszer betegségei okozta megbetegedések/halálozások elkerülhetőek lennének számos, a hétköznapi napi rutinjába beépíthető tevékenységgel (a rendszeres fizikai aktivitással, az egészségtudatos táplálkozással, a káros szenvedélyek elkerülésével, az optimális testsúly kialakításával). A szervezett népegészségügyi szűrések népszerűsítésével, a jelenlegi szűrési korcsoportok szélesítésével, a szűréseken való részvételi arány növelésével, az önvizsgálatok oktatásával/rutinszerű alkalmazásával csökkenthetőek lennének az ajak, szájüreg és a garat-, a vastagbél, végbél és az anus-, a bőr-, az emlő- és a méhnyak rosszindulatú daganata miatti megbetegedések/halálozások. Az idősebb korosztály körében a lelki egészség fejlesztésére (izoláció, elmagányosodás) kellene nagyobb hangsúlyt fektetni. Külön kiemelendő az esések megelőzése, azok közül is a csípőtáji törések, amelyek komplex megelőzése összetett feladat: megfelelő lakókörnyezet, megvilágítás, idősek fizikális állapotának és egyensúlyérzékének karbantartása, az életkor előrehaladtával járó mentális és fizikális korlátok tudatosítása a mindennapokban. Célzott, korcsoportra készített komplex egészségfejlesztési programok kialakításával és

folyamatos fenntartásával hosszútávon sikerülhetne csökkenteni a nem fertőző, civilizációs betegségek okozta megbetegedések/halálozások számát.”

A témában 2017. január 13-án fórumot tartottam, amelyre egészségügyi szakembereket, szociális szférában dolgozókat, valamint testnevelő tanárokat, sportolókat hívtam meg.

A fórumom részt vevők egyetértettek abban, hogy a saját egészségünk alakítására nagyon jelentős befolyást gyakorol az életmódunk, táplálkozási szokásaink, fizikai aktivitásunk.

Egyetértettek abban is, hogy 5 olyan fő téma van, amelyre fel kell hívni a lakosság figyelmét, és meg kell próbálni a mindennapi életében szemléletváltozást, életmódváltozást elérni. Ezek az alábbiak:

1. Szűrővizsgálatok fontossága

Fel kell hívni a figyelmet a korai felismerés, a szűrővizsgálatok, a rendszeres önvizsgálat fontosságára. A szervezett, illetve a városunkban is elérhető szűrővizsgálatokat népszerűsíteni, azok megjelenési arányát pedig javítani kell.

2. Rossz táplálkozási, fogyasztási szokások

Sok olyan gyermek került a védőnők, tanárok látókörébe, aki hiányosan táplálkozik, reggelit otthon nem fogyaszt, rendszertelenül étkezik, nincs főtt ételhez szokva, ezért a menzán kapott ételt sem fogyasztja el. Nőtt a kész ételeket, előregyártott péksüteményeket, chipseket, édességeket és cukrozott üdítőitalokat naponta fogyasztó tanulók aránya.

Az egészséges ételek fogyasztására fel kell hívni a gyermekek figyelmét, a gyümölcs és zöldségfogyasztást népszerűsíteni kell. Tudatosítani kell a szülőknél azt, hogy a gyermekeik táplálkozásáért, elhízásáért, rossz táplálkozás miatt kialakult betegségeiért ők a felelősek.

3. Rendszeres mozgás

A cél, hogy lakosság mind szélesebb körében alakuljon ki a rendszeres mozgásra való igény. A közösségi programokba épüljön be a sporttevékenység. Ennek érdekében a sporttámogatási keret felosztás során is szempontként írtuk elő a sportszervezetek részére jóváhagyott támogatás 5%-ig minden sportegyesület évente két alkalommal szervezzen olyan sportprogramot, mely nemcsak az egyesületi tagokat célozza meg és tagjai részvételével zajlik, hanem Dombóvár egész lakossága számára mozgáslehetőséget kínál.

4. Életmódbeli problémák

A lakosság egészségi állapotát 35 %-ban befolyásolja az életmód. (30 %-ban genetikai tényezők, 20 %-ban a társadalmi, szociális tényezők, 15 %-ban az egészségügyi ellátás.) Az életmód kialakításának körébe tartozik az egészségtudatos vásárlási, táplálkozási szokások kialakítása, a napi vagy heti rendszerességgel végzett testmozgás, a dohányzás és alkoholfogyasztás mérséklése, elhagyása.

5. A káros szenvedélyek

Az alkohol- és drogfogyasztás, a dohányzás bizonyítottan károsítja egészségünket. A daganatos megbetegedések kialakulásáért 30 %-ban a dohányzás az egyik felelős tényező. Mindhárom területen nagyon fontos a prevenció, a fiatalok figyelmének felhívása ezeknek a szereknek a káros hatásaira, a leszoktató programok támogatása.

A fórumot követően dr. Kerekes László a Dombóvári Szent Lukács Kórház főigazgatója tájékoztatót arról, hogy a kórházban milyen jellegű szűrővizsgálatok érhetőek el. Az alábbi szakterületeken végeznek szűrővizsgálatokat:

- **Fül-Orr-Gégészet:** Minden rizikófaktorral rendelkező betegnél (pl. dohányos betegnél) , annál is aki más okból keresi fel a rendelőt, automatikusan végeznek gégevizsgálatot, illetve ilyen rizikófaktorral rendelkező betegnél, automatikusan végeznek hallásvizsgálatot. Minden újszülöttnél hallásvizsgálat történik.
- **Bőrgyógyászat:** Anyajegy és acne szűrés van. Napi 3-6 embert szűrését végzik el. Iskolaszűrés, heti 1 nap (egy 30 fős osztály) programozott szűrését el tudják végezni.
- **Tüdőszakrendelés:** Tüdőszűrés: 40 év fölött, munka-alkalmassági vizsgálat során végzik, 40 év alatt (kivéve iskolások) fizetős jelleggel. H, K, CS: 10-10 db szűrés, SZ, P: 50-50 db (központi RTG kapacitása jelent korlátot). Tüdőszakrendelés beutaló köteles. Házi orvosok rendszeresen utalnak be betegeket krónikus obstruktív légúti betegség, asztma kórképek gyanúja esetén. Ilyenkor részletes vizsgálat történik, szükség esetén a légzésfunkciós paramétereket is feltérképezik. Dohányzás leszoktatás ambulancia működik.
- **Urológia:** Herevizsgálatot végeznek a veszélyeztetett csoportokban. prosztaták irányában szűrés van (labor+ UH). Nőknél panaszok esetén (vese UH, fizikális vizsgálat) Kampányszerűen kapacitás problémák merülnek fel. Laboratóriumban napi 10 beteg PSA vizsgálatát + vizelet általános és üledék vizsgálatát tudják vállalni, ennek a költségeiről is tájékoztatást kaptunk.
- **Gasztroenterológia:** Colorectalis daganatok: Házi orvosok utalnak be potenciálisan veszélyeztetett populációból szűrő jelleggel. Család szűrés előfordul.
- **Kardiológia:** Jól működik, házi orvosok beküldik a kiszűrt hypertóniásokat, cukor és metabolikus szindrómás betegeket. Laborvizsgálatok is történnek ezekben az esetekben. Osztályon teljes kivizsgálás, cukorterhelés történik mindenkinél szűrő jelleggel.
- **Diabetológia:** Jól működik, házi orvosok rendszeresen utalnak be szakrendelésre igazolt vagy feltételezett cukorbetegeket. Rendszeresen végeznek betegoktatást, laborvizsgálatokat eszközölnék, betegkövetést végeznek. Diabetológusok is kimennek körzetbe beteget felmérni szükség esetén.
- **Onkológia:** 40 év felett mammográfia, Szekszárdon van. Városunkban szűrőbusz végzi alkalmanként a szűrését. Tumor markerek szűrésre alkalmatlanok. Csak betegség kiújulása monitorozásra alkalmasak, kevés kivételtől eltekintve.

- **Nőgyógyászat, Szülészeti:** Méhnyak rák szűrés működik. 40 év felett mammográfia, Szekszárdon, valamint időközönként szűrőbusz érkezik a kórház területére.
- **Laboratórium Medicina Osztály:** A laboratóriumi kapacitás napi 10 beteg erejéig tud költségtérítés esetén szűréseket végezni.
- **Dietetika:** A Dombóvári Szent Lukács Kórház Dietetikai Szolgálatára előre egyeztetett napokon és időpontban tudná vállalni a lakosság szűrését (havonta 40 fő), külön térítés ellenében. A szűrés során tápláltsági állapotfelmérés történne, mely magában foglalná a testmagasság, testtömeg, derék körfogat mérését és a testtömeg index számolását, valamint diagnosztikai vizsgálatot (testzsír százalék mérés).
- **Gyógytorna:** Jelenleg egyeztetés alatt van a gyermekek mozgásszervi fizikális szűrésének lehetősége.

A főigazgató úr arról tájékoztatót, hogy a belgyógyászati jellegű szűrővizsgálatok az alapellátás részét képezik, azokat rendszeresen, napi feladatként végzik. Kampányjellegű szűrésekre nincs kapacitásuk, ezért inkább a folyamatos, célcsoportokat megszólító szűrések szorgalmazását, valamint a saját egészségünkért érzett felelősséggel történő szembesítést javasolja a főigazgató úr.

A fórumot követően javaslatokat kaptam még dr. Lévai Erika járási tiszti főorvos asszonytól, aki a fent írt témákban konkrét célok meghatározásával, programjavaslatokkal segítette munkánkat.

Javaslataik alapján azt gondolom, hogy nagyon fontos lenne az, hogy a lakosság minél szélesebb körben értesüljön azokról a városunkban is elérhető szűrővizsgálatokról, amelyet indokolt esetben a lakosok igénybe vehetnek, ezért együttműködésre kérem fel dr. Kerekes László főigazgató urat és dr. Lévai Erika tiszti főorvos asszonyt. Az együttműködés célja az, hogy minden akár rendszeresen, akár ideiglenesen igénybe vehető szűrővizsgálati lehetőségről, oltási programokról tájékoztassanak, az önkormányzat pedig ezeket a programokat, szűrővizsgálatokat, azok időpontját, elérhetőségét a rendelkezésére álló média és internet felületeken térítésmentesen közzéteszi, népszerűsíti.

Az egészségfejlesztési célkitűzések meghatározásánál önkormányzatunknak is át kell gondolnia, hogy mit tud tenni, mivel tud hozzájárulni települési szinten mindazon tényezőkhöz, amelyek az élhetőbb élettér, az egészségesebb környezet, a lakosság egészségesebb életmódjának, egészségi állapotának javítását célozzák. Ennek tükrében olyan célok meghatározását látom célszerűnek, amelyek az önkormányzat kompetenciájába tartoznak, és reálisan megvalósíthatók. A lakosságnak fel kell ismernie azt, hogy az egészség érték, és ennek megfelelően kell élniük, fel kell ismerniük a saját és gyermekeik egészségének megőrzésében rejlő saját felelősségüket. Itt elsősorban nem egy egészségügyi szakemberek által sok millió forintért kidolgozott, elméleti egészségfejlesztési tervre gondolok, hanem egy a lakosság, a gyermekek mindennapjaiban visszatérően megjelenő figyelemfelhívó jellegű kampányra, cikksorozatra, programokra.

Erre teszek javaslatot és kérem a tisztelt Képviselő-testülettől az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat a 2017. évi egészségfejlesztési program elfogadásáról

Dombóvár Város Önkormányzata a város lakosságának jobb életminőségéért, egészségi állapotáért vállalt politikai felelőssége tudatában 2017. évre az alábbi egészségfejlesztési programsorozatot fogadja el.

1. A Képviselőtestület felkéri dr. Kerekes Lászlót a Dombóvári Szent Lukács Kórház főigazgatóját és dr. Lévai Erika tisztii főorvos asszonyt arra, hogy minden olyan szűrővizsgálati lehetőségről, oltási programról, amely Dombóváron akár rendszeresen, akár ideiglenesen igénybe vehetőek folyamatosan tájékoztassák önkormányzatunkat.

A Képviselőtestület vállalja, hogy ezeket a programokat, szűrővizsgálatokat, azok időpontját, elérhetőségét a rendelkezésére álló média és internet felületeken térítésmentesen közzéteszi, népszerűsíti.

2. A Képviselő-testület megbízza a Dombó Média Kft-t azzal, hogy egy 3 perces hat részből álló „Életmód magazint” készítsen, amely március-április-május hónapokban havonta két alkalommal jelenne meg. Témái:

1. Az életmódunk hatása az egészségünkre
2. A gyermeke egészsége (gyermekbetegségek, szűrővizsgálatok, betegségek megelőzése)
3. A nők egészsége (szűrővizsgálatok fontossága, önvizsgálat, betegségek korai felismerése)
4. A férfiak egészsége (szűrővizsgálatok fontossága, önvizsgálat, betegségek korai felismerése)
5. Az egészséges táplálkozás alapelvei, egészséges alapanyagok beszerzési helyei városunkban
6. Sportolási lehetőségek Dombóváron

3. A Képviselő-testület felkéri a Dombó-Média Kft-t, hogy az 1. pontban körülírt magazin anyagát a 7200 újságban megjelenő cikksorozatban dolgozza fel.

4. A Képviselő-testület az 2. és 3. pontban foglalt feladatok elvégzéséért a Dombó-Média Kft. részére bruttó 180.000,-Ft díjazást állapít meg.

5. A Képviselő-testület támogatja, hogy a város nyugdíjasai részére havonta megrendezésre kerülő Zenés-táncos délutánon az adott hónap szezonális zöldség vagy gyümölcs terméseiből figyelem felhívó jelleggel ételbemutató készüljön.

6. A Képviselő-testület a városban működő általános és középiskolák részére a fiatalok körében népszerű fogyasztási cikkek (chips, palackozott üdítőitalok, energiatitalok) egészségügyi hatásait bemutató 4 db-os plakátsorozat beszerzéséről dönt.

7. A Képviselő-testület a sporttámogatási keret felosztását követően áttekinti a szervezetek által vállalt sportprogramokat és elfogadja a sport-rendezvény naptárát, melynek során dönt arról is, hogy szervez-e 2017-ben további, a mindennapi rendszeres mozgást népszerűsítő programokat.

8. A Képviselő-testület felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy továbbra is lehetőség van a TOURINFORM irodában (Kernen tér 1.) a fizikai aktivitás mérésére szolgáló, úgynevezett okosórák, valamint nordic-walking botok kölcsönzésére.

9. A Képviselőtestület 2017. évi egészségfejlesztési programsorozat költségeire 500.000,-Ft keretösszeget hagy jóvá a 2017. évi költségvetésben az arculati kézikönyv megvalósítására elkülönített keret terhére.

Határidő: 1. folyamatos

2-4. pont: 2017. március 31.

5. pont: 2017. december 31.

6. pont: 2017. március 31.

7. pont: 2017. április 30.

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős:

1. Hatósági Iroda, Kabinet Iroda

2.-4. pont: Dombó-Média Kft., Hatósági Iroda

5. pont: Kabinet Iroda

6. pont: Hatósági Iroda

7. pont: Hatósági Iroda, Kabinet Iroda

Szabó Loránd
polgármester